

AMATÖR YAPIM HAVA ARACI SERTİFİKASYONU TALİMATI (SHT-AS)'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TALİMAT

MADDE 1- 9/4/2015 tarihli Amatör Yapım Hava Aracı Sertifikasyonu Talimatının adı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“AMATÖR YAPIM HAVA ARACI SERTİFİKASYONU VE HAVA ARACI RESTORASYONU TALİMATI (SHT-AS/RS)”

MADDE 2- İlgili Talimatın 1’inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- (1) Bu Talimatın amacı, amatör yapım hava aracı imalatı, sertifikasyonu ve uçuşa elverişliliği ile hava aracı restorasyonuna ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

MADDE 3- İlgili Talimatın 2’nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- (1) Bu Talimat; amatör yapımcı tarafından imal edilen veya restorasyonu yapılan hava aracının proje, imalat, sertifikasyon, restorasyon, bakım ve uçurulması ile ilgili faaliyetleri kapsar.”

MADDE 4- İlgili Talimatın 3’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3- (1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.”

MADDE 5- İlgili Talimatın 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Amatör yapım hava aracı: En az %51 imalatı amatör kişi veya yapımcı tarafından eğitim/boş zaman değerlendirme çalışması olarak yapılan hava aracını,

b) Amatör yapım hava aracı imal ve birleştirme kontrol listesi iş dokümanı:

Amatör yapım hava aracının imalatına yönelik rehber dokümanı,

c) Bakım kayıt defteri: Hava aracına yapılan bakım ve tamir kayıtlarının tutulduğu defteri,

ç) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

d) Hazır kit: En fazla %49’u profesyonel olarak imal edilmiş ve yapımcının bu vaziyette satın alıp kalan imalatı kendisinin tamamladığı hava aracını,

e) Hazır plan: Planları profesyonel kişi ya da kurum tarafından sağlanan ve yapımcının bu planlara göre en az %51’ini kendisinin yaptığı hava aracını,

f) İmalat: Düzenleme, bükme, karoları yerleştirme, delik açma, dikiş dikme, yapıştırma/bağlama, serme, şekillendirme, kesme, düzleştirme, delme, kenar temizleme, işleme, koruyucu kaplamalar uygulama, yüzey hazırlığı ve astar uygulama, nitalama, kaynak yapma veya ısı ile işleme gibi herhangi bir malzeme, parça veya bileşen üzerinde işlem yapılması ile malzemenin, parçanın veya bileşenin son haline dönüştürülmesini,

- g) İmalat kayıt defteri: İmalatın safahatının tarihli ve detaylı olarak yazılı tutulduğu defteri,
- ğ) IFR: Aletli uçuş kurallarını,
- h) Montaj: Hava aracı ana bileşenlerinin belirli bir düzene uygun olarak bir araya getirilerek bileştirilmesi işlemini,
- ı) Özel uçuş izni: Amatör yapım hava aracı için verilecek özel uçuş izni belgesini,
- i) Özgün tasarım: Planları yapımcının kendisi tarafından hazırlanan ve bu planlara göre en az %51'ini kendisinin yaptığı hava aracını,
- j) Restore hava aracı: Restorasyon faaliyeti ile faal hale getirilen ve deneysel hava aracı kategorisinde uçuş izin ve tescil işlemleri yapılan; amatör yapım hava aracını,
- k) Restorasyon: Daha önceden bir fabrikada imal edilmiş ve sivil ya da askeri maksatla kullanılmış olup, herhangi bir nedenle hizmet dışı bırakılan veya kullanılmaz halde olan, tarihi ya da net tarihsel bir öneme sahip hava araçları ile tip sertifikasına sahip, tip sertifikası yayımlayan sivil havacılık otoritesinin tip listesinden düşürdüğü veya tip sertifikası sahibinin uçuşa elverişliliğini desteklemediğini beyan ettiği hava araçlarının emniyetli operasyon için uygun durumdaki kurtarılmış yapısal bileşenlerinin kullanılarak amatör yapımcı tarafından ticari maksat güdülmeksizin %51 kuralı dahilinde özgün şekilde yeniden imal edilmesi, yenilenmesi ve deneysel hava aracı kategorisinde kullanılabilir hale getirilmesi faaliyetlerini,
- l) SB: İmalatçı/üretici tarafından yayımlanan ve hava aracının bakımı için verilen özel talimatları,
- m) Uçuş defteri: Hava aracının uçuş saati ve meydan bilgilerinin pilot tarafından doldurulduğu defteri,
- n) SHT-21: 2/1/2024 tarihli Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyon Talimatını
- o) SHY-YDTGMK: 17/4/2022 tarihli ve 31812 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık İşletmeleri Yetkili Denetim, Teknik Gözetim Ve Müşavirlik Kuruluşları Yönetmeliğini,
- ö) ş) Test programı: Hava aracının sertifikasyonuna yönelik hazırlanan ve test uçuşlarını detaylandıran dokümanı,
- p) VFR: Görerek uçuş kurallarını,
- r) Yapımcı: Hava aracının yapım ya da restorasyon faaliyetini gerçekleştiren gerçek kişi ve kişileri
- s) Yüzde elli bir kuralı: Bir hava aracının, amatör yapım hava aracı kabul edilebilmesi için en az % 51'nin amatör yapımcı tarafından imalatının ve montajının yapılmasını,”

MADDE 6- İlgili Talimatın 4'üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için 2920 sayılı Kanun ve uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanım ve kısaltmalar esas alınır.”

MADDE 7- İlgili Talimatın 5'inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) %51 kuralı hazır kit, hazır plan, özgün tasarım ve restore hava araçlarının tümü için geçerlidir.

(3) Geçerli bir Tip Sertifikası olan hava araçları üzerinde değişiklik, tamir ve yenileştirme yapılması, amatör yapım hava aracı imalatı ve montajı kapsamı dışında olup, SHT-21 Talimatı kapsamında yapılan değişiklikler veya tamirler ile ilgili gerekliliklere tabidir.

(4) Yapımcısı için hava aracı, eğitim maksatlı araştırma, deney ve zaman değerlendirme çalışmasıdır. %51 kuralına göre çalışmanın çoğunluğu yapımcıya ait olmalıdır.

(5) Amatör yapım hava aracı ticari amaçlarla kullanılamaz. Gösteri ve yarışlar istisnadır.

(6) Grup çalışması ile imalatı yapılan ilgili tip ve model amatör yapım hava aracının sayısı grubu oluşturan bireylerin sayısından fazla olmamalıdır.

(7) Özgün tasarımın; plan, malzeme listesi, yapım aşamalarını gösteren prosedür ve şeması olmalıdır.

(8) Restorasyon faaliyetlerinde, gayri faal hava araçlarından sökülen kurtarılmış bileşenlerin ve parçaların kullanımı %51 kuralı dâhilinde değerlendirme yapılırken amatör yapımcı için imalat ve montaj faaliyeti olarak kredilendirilemez.

(9) Restore edilen hava aracının “ağırlık” ve “teknik performans” değerleri, aslında olduğu şekli ve değerleri ile kabul edilir.

(10) Amatör yapım hava aracı için teknik özellikler ve limitler bu Talimatın Ek-1'inde belirtilmiştir.

MADDE 8- İlgili Talimatın 5'inci maddesine aşağıdaki on birinci ve on ikinci fıkralar eklenmiştir.

“(11) Amatör hava aracı için imalat-montaj elkitabı, sistemler elkitabı, uçuş ve bakım elkitabı olmalıdır.

(12) Genel Müdürlük yayımlanmış rehber dokümanların kullanılmasını tavsiye edebilir.”

MADDE 9- İlgili Talimatın 6'ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Amatör yapım hava aracı imal etmek ya da hava aracı restorasyon faaliyetinde bulunmak isteyen yapımcı imalat/restorasyon safhasına geçmeden ve resmi başvuru öncesinde Genel Müdürlük ile koordine kurar ve hava aracı hakkında bilgi verir. Resmi başvuru için gerekli belgeler bu Talimatın Ek-3'ünde verilmiştir.

(2) Yapımcı, başvuru evrağına gerekli bilgi ve belgeleri ekleyerek, Genel Müdürlüğe veya SHY-YDTGMK Yönetmeliği kapsamında yetkilendirilen özel ve tüzel kişilere başvurusunu yapar. Proje değerlendirme safhasında izlenecek yöntem Ek-3'de bulunan 1 numaralı süreç akışında gösterilmiştir.

(3) Değerlendirme, Genel Müdürlük veya SHY-YDTGMK Yönetmeliği kapsamında yetkilendirilen özel ve tüzel kişiler tarafından yapılır. Değerlendirme süreci sırasında yapımcıdan ilave bilgi ve belge istenebilir. %51 kuralı ile ilgili değerlendirme için bu Talimatın Ek-9’unda yer alan “Amatör Yapım Hava Aracı İmalatı ve Montajı Kontrol Listesi” iş dokümanı kullanılır.”

MADDE 10- İlgili Talimatın 7’nci maddesinin birinci, üçüncü ve altıncı, onucu ve on birinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) İmalat için kullanılacak bileşen, malzeme ve teknikler ile ilgili bilgiler bu Talimatın Ek-2’sinde yer almaktadır.

(3) Yapımcı, Genel Müdürlük tarafından belirlenen denetçi ile görüşükten sonra imalata başlar.

(6) Yapım/Restorasyon esnasında %51 kuralını bozmamak kaydıyla ihtisas konularında profesyonel yardım alınabilir. Alınan profesyonel yardımlar imalat kayıt defterine gerekli açıklamalar yapılarak ve varsa alınan profesyonel yardıma yönelik hizmet faturaları eklenerek işlenir.

(10) Amatör yapım hava aracının sertifikasyon şartnamesi olarak bu Talimatın Ek-1’inde yer alan Amatör Yapım Hava Aracı Sertifikasyon Şartnamesi gereksinimleri karşılanır.

(11) Amatör yapım hava aracının özel uçuş izni verilmesi için bu Talimatın 9’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen kurallar uygulanır.”

MADDE 11- İlgili Talimatın 3’üncü bölümünün başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uçuş Testleri”

MADDE 12- İlgili Talimatın 9’uncu maddesi başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uçuş testleri süreci

MADDE 9-”

MADDE 13- İlgili Talimatın 9’uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(2) “(2) Uçuş testlerinin gerçekleştirilebilmesi için bir test programı oluşturulmalıdır. Test uçuşlarının gerçekleştirilmesi ile ilgili süreç bu Talimatın Ek-7’sinde yer almaktadır. Operasyonel mevzuatlarda belirtilen gereklilikler saklı kalmak üzere, uçuş testleri ile ilgili bu Talimatın Ek-11’de yer alan Amatör Yapım Hava Aracı Uçuş Test Gereksinimleri karşılanır.

(3) Uçuş testlerinin aşağıdaki usül ve sürelerle göre başarıyla tamamlanmasından sonra yapımcı tarafından Uçuş Testi Raporu düzenlenir ve denetçiye onaylatılır.

a) Hava aracında, tip sertifikasına sahip olmayan bir motor, pervane veya motor/pervane kombinasyonu kullanılıyor ise 40 saat,

b) Kullanılan tip sertifikalı motor, pervane veya motor/pervane kombinasyonu, Tip Sertifikası Veri Sayfası üzerinde onaylanmış bir tip tasarımından farklı şekilde

değiştirilmiş ise 40 saat.

- c) Tip sertifikalı bir motor/pervane kullanılıyor ise 25 saat,
- d) Planörler, balonlar ve zeplinler için en az beş kalkış ve iniş dahil 10 saat,
- e) Herhangi bir büyük değişiklikten sonra beş saat.”

MADDE 14- İlgili Talimatın 10’uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Amatör yapım hava araçları sadece hava aracı kategorisine göre 2/6/2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliğine uygun lisans almış yapımıcısının hava aracı tip intibak veya farklılık eğitimi için kullanılabilir.

(4) Yapımcı dışında kalan şahıslar ancak onay aşamasından sonra uçurulabilir. Uçuşa katılacak şahıslar hava aracının amatör yapım olduğu konusunda bilgilendirilir.”

MADDE 15- İlgili Talimatın 11’inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Bakım faaliyetlerinin yapımcı tarafından kayıt altına alınması ve düzenli aralıklarla yapılması koşuluyla bakım icrası için yetkili bakım personeli şartı aranmaz Özel uçuş izni denetimlerinde ilgili bakım kayıtları Genel Müdürlük tarafından incelenir.”

MADDE 16- İlgili Talimatın 11’inci maddesine aşağıdaki üçüncü ve dördüncü fıkralar eklenmiştir.

“(3) Beklenmedik arızalar Genel Müdürlükçe onaylanan usullerle giderilir. Bu konu ile ilgili uyulması gereken kurallar bu Talimatın Ek-8’inde verilmiştir.

(4) Üretici tarafından imal edilmiş olan motor ve pervanenin yenileme süresi uzatma bakımları yetkili bakım personeli ya da onaylı bakım kuruluşları tarafından yapılır.”

MADDE 17- İlgili Talimatın 12’nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Genel Müdürlük tarafından hava aracına yapılacak fiziksel denetimde veya incelenen dokümanlarda uygunsuzluk tespit edilmesi halinde SHT-21 Talimatının Ek-1’inin 21.B.530 maddesi kapsamında özel uçuş izni belgesi ve uçuş koşulları onayı iptal edilebilir.”

MADDE 18- İlgili Talimatın 14’üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 14 – 9/4/2015 tarihli Amatör Yapım Hava Aracı Sertifikasyonu Talimatı yürürlükten kaldırılmıştır.”

MADDE 19- İlgili Talimatın 15’inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürürlük

MADDE 15 - (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

MADDE 20- İlgili Talimata aşağıdaki 16'ncı madde eklenmiştir.

“Yürütme

MADDE 16 - (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.”

MADDE 21- Bu Talimata Ek-10 ve Ek-11 eklenmiştir.

MADDE 22- Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 23- Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.